

№ 35.

1881.

Mahjas Weefis

Ar pašā wifuscheļa augstā Keisara wehleshanu.

26. gada-

gahjums.

Maksa ar peesūtīšanā par pasi:
Ar Beelitumu: par gadu 2 r. 35 L.
bet Beelituma: par gadu 1 " 60
Ar Beelitumu: par 1/2 gadu 1 " 25
bet Beelituma: par 1/2 gadu " 85

Maksa bet peesūtīšanas Rīgā:
Ar Beelitumu: par gadu 1 r. 75 L.
bet Beelituma: par gadu 1 " —
Ar Beelitumu: par 1/2 gadu " 90
bet Beelituma: par 1/2 gadu " 55

Mahjas Weefis teel isdās sestdienā
no plkst. 10 sahot.

Maksa par sūtīšanā:
par meenas slejas jautā: rasti (Pētī)-
rinbu, jeb to weetu, to tahda rinda cenem,
maksa 8 sap.

Redakcija un ešpedīcija Rīgā,
Ernst Plates bilšu- un grahmatu-dru-
latavā un burtu-leetuvē pee Pehtera
basnīzas.

Mahjas Weefis isnahk weenreis pa nedēļu.

Mahditojs. Jaunatāhs siņas. Telegrafa siņas. Getichemes siņas: Leelais uguns-grehts Rīgā, Plehbiba. Dselšzela wagonis. Koslehpumigs notifikums. X. draudse. No Wehtenas. Gatarā. Kursime. Lufuma. Sase. Schogora. Stode. Jaunija. Lhpata. Wefenberg. Behrnawas-Wilandes apgabals. Pehtburga. Jauna studentu uniforma. Krona nodoshana. Smolenska. Starobelskas aprintis. Woronesha. Kostowa pee Donas — Uhsfemes siņas: Bulgarija. — Jaunvīdūnā-jama lūgnežības beedriba Rīgā. Par juhrnežības beedribu apstiprināshanu. — Beelituma: Gredigs stroberis. Graudi un seedi.

Japalihdi!

Leela nelaimē Rīgu peemeklejuše: otrdeenas wakarā iszehlahs Sarkandaugavā uguns, kas leelā ahtrunā isplohtidamāhs aprihja wifū Wehrmana un dehla fabriku cetaisi ar damfdirnawahm un fokū krahjumeem, kā ari wairak ueka simtu zitu ehku. Wairak ueka tuhstroschu dwehseku politikshas bet pojumta, bet ušturas, simteem zilweku pasandejušehi s'wū pelnas awotu, wifš kritis ugunei par upuru, fur wini lihds schim atrada darbu un pelnu un tā tod m'aru preeksh sewis un sawejeem. Seewas un behrni, nesvehjuceki un slimneeki stahw bet pajumta, bet maies; maies pelnitajs pats bet darba un tam lihds bet maies. Lai nelaimigeē apdeguschee ne-aiseetu bojā, tad japalihdi, ahtri japalihdi. Kattris lai palihdi, jik winam pee rokas, un lai tahs buhtu ari kahdas kapeikas ween, jo par tahm tatschu war nopirkt kahdas mahrzinas maies, ar ko nelaimiga mahte war sawus issalkmehos behrninus po-ehdinah.

Latweeshi, kam arweenu firde apschehlojušehs par nelaimigeem un dewiga roka preeksh teem atdari-
jusehs, ari schoreis no palihdsibas ne-atrausees.

Kā protams, tad drihsunā sche Rīgā sastahsees palihdsibas-komiteja, kas naudu lasihš un preti nems preeksh nelaimigeem apdeguscheem; bet eekam tahda komiteja sastahjusehs, dahwanas preeksh nelaimi-
geem teel preti nemtas „Mahjas Weefa“ redakcija un par sanemtu nandu „Mahjas Weesi“ kwiteerehs.

Ernst Plates,

„Mahjas Weefa“ ihpashneels un atbildoshais redaktors.

Jaunatāhs siņas.

Rīga. Tehpatas mahzības aprinkā kura-
tora lūngs, kas Rīgā bija atbrauzis skolu
pahrluhkoshanas deht, tagad no Rīgas ais-
brauzis us Kursimi, tureenās skolas pahrluhkot.

Pabaschi. No tureenās mums peenahzis
schahds sinojums: Nakti no 2. us 3. Au-
gustu nodedsa Babasch muishas un nakti no
3. us 4. Augustu Babasch lopu muishas
rentineeku kuhtris, pee kam sadeguschi 40 lopu.
No kam uguns zehlushehs naw wehl sinams,
bet doma, ka is atreebshanahs no kaunahm
rolahm peelkta. S. M.

Schagare. Kā dsird, tad Jaun-Schaga-
ras meestinsch (Kaunas gubernā) schinis dee-
nās nodedsis.

Podza. Kā no tureenās awise sino, tad
isgahjuscho swehrdeemu pulksten 7 wakarā
bijis breefmigs pehrkona negais, kahds schini
gadā nebija redsets. Krufa un leetis kā ar
spaneem gahsa, eeelas tika azumirkli ar uh-
deni un krusu pilditas. Slahdes, kā pro-

tams, deesgan notikuse, bet par laimi zilweku
dshiwibas naw neweena tikuse apflahdeta.

Smolenska. Smolenskas pilskshas galwa
ir aisleedsis pa swehrdeenahm un swehrtu dee-
nahm andeletees (bodes wakam tureht).
Schihdi efot ar schahdu nojazijumu loti
nemeerigi, jo swehrdeenās wineem andeletees
bijuse ta leelaka pelna.

Wilnas aprintim, kā „Wit. Wehtn.“
sino, usbrukuschas leelas behdas. Dambis,
kas Roiranu esara uhdeus fatureja, 1mā
Augustā peepeshi sabruzis un uhdens ar bree-
fmigu spehku gahsees us aplahretejo apgabalu.
Wisi zeli un tilti us Wilijas pusē, kurp uh-
deni fahla weltees, tapa nopostiti. 12 stundu
lailā wifas plawas, dahrsi, sehtas un leeknas
bija pahrluhduschas. War gan domah, ka
notikuse slahde naw masa. Sawahltais feens,
noplauta labiba, dahrsi, tilti — wifš ir
pagalam.

Breslawa. Olawas aplahetnē 9tā Au-
gustā plossjusehs breefmiga auka. Weesuls
noplehsa Olawas basniza abas kupeles (tor-
nischus) un tahs nosweeda us turgus plazi;

par laimi tur nebija neweens zilweks, kas
buhtu tizis apflahdets. Nami, koki, schogi
un telegrafa stabi ir breefmigi apflahditi.

Berna. Tureenās waldbiba nospreeda, ka
Kreewu behglim firstam Krapotkinam aislee-
dsams, ilgaki Schweize ussturetees. Lihds schim
wifsch ussturejahs Genes pilskshatā.

Telegrafa siņas.

Walmeera, 13tā Augustā. No tureenās
„Rig. Ztg.“ pa telegrafu laista siņa, ka 13.
Augustā Walmeerā Widsemes sinode (mahzi-
tāja fapulze) atklahata. Pee atklahshanas
Deewa kalposshanas bija laba teefa klausitaju
fanahluschi. Altara runu tureja Jaun-Wee-
balgas mahzitajs Emils Kahlbrandts, liturgiju
Hollmanns, sinodes-sprediki generalsuperin-
tendents Girgensohns. Us sinodi fanahlu-
schi schoreis dauds mahzitaju.

Waschingtona, 12. Augustā. Pehz bei-
dsamahm sinahm, presidenta Garfilda wefeli-
bas buhschana labojotees.

Kahira, 10. Augustā. Zaur kahdu wil-
tigu prawecti tur iszehluschees nemeeri.

kahdus parahdus, bet wehl kasē labu teesu nau-
das, kahdus 12 miljonus, muhsu nauda rehkinajot.

Afganistana. Preefsch ne-ilga laika sinojam,
ka starp Kabulas emiru Abduramanu un Gjobu
kahnū kara-pulkeem bija sadurshanahs un ka
emira Abduramana kara-pulki tika no Gjoba
kahnā kara-pulkeem fakauti. Tagad waram wehl
schahdas sinas pasnegt. Kabulas emirs Abdu-
ramans esot naudas truhkuma deht bijis til
wahjisch, ka nepshjis ar fawu pretineeku Gjobu
kahnū laimigi zihnitees. Proti winsch bija fa-
weem saldaceem parahdā Ioni un tee lecguschees
eet karā, kamehr lone netiktu aismakfata. Schi
lonēs nemakfashana ari bijis tas cemeslis, ka
deht daschi Abduramana kara-pulki pahgahjusch
us Gjoba pusi. Tagad nahl sinas, ka Abdu-
ramans esot wifseem kara-pulkeem aismakfajis
loni un ka winam bes tam wehl naudas dees-
gan. Kur Abduramans pee til daudsi naudas
tizis, naw sinams, bet daschi doma, ka winsch
to no Angleem dabujis.

Zaundibinajama fugneezibas beedri- bā Rigā.

Par nupat dibinajamo Latweeschu fugneezibas
beedribu Rigā ir spreests Latweeschu, Kreewu un
Wahju laikraštis un no wifahm trim pusehm
ir winai issazita peekrifshana un labwehleshana.
Tagad, kur schihs beedribas statutes no tahs
no dalibneekem iswehletas statutu komisijas ir
isstrahdatas un no dalibneeku general-fapulzes
wispahrigi par derigahm atshitas, waram par
schihš beedribas organizaciju pasnegt tuwakas sinas.

Beedriba peenems to nosaukumu „Austra“
un winas waldeš sehdeklis buhs Rigā. Winas
mehrkis ir: 1) buhweht, pirkt jeb ihrecht kugus
preefsch tahlahm jeb juhrmalas braulshanahm;
2) Latweeschu fugneekem Widsemē un Kursēm,
kuri naudas truhkuma deht newar pabeigt eefahktu
kugu buhwehshanu, aisdot us buhwejjama kuga
naudu us prozentehm.

Beedribas kapitāls teel fastahbits no beedri-
bas lozekteem zaur dalibas sijnju pirkschanu,
kuras buhs dabujamas pee beedribas waldeš no
10 rublu gabalā eefahkot. Par beedribas lo-
zekli ar balsu wairumu teel usnems it katris,
kas pirt dalibas sijnmes wehrtibā nemasal par
50 rubtu. Kam masaka dalibas sijnju wehrti-
bā par 50 rubtu, tee war eemantot weenas
balsu teefibu zaur wairak dalibneeku dalibas
sijnju faweenoshanu. Dalibas sijnmes buhs
dabujamas pee beedribas waldeš katrā laika ari
wehl pehz beedribas darishanu atklahshanas,
bet par teloshu gadu tikai tee jaunee dalibneeki
dabuhš diwidendu, kas dalibas sijnmes ir pirku-
schi pee beedribas waldeš preefsch 10. Janwara.
Par wehslak eemakfatahm sumahm dalibneeki da-
buhš par teloshu gadu 5% par gadu no eemak-
shanas laika, bet diwidendu dabuhš no nahlo-
scha gada fahkot.

No beedribas eemantotee kugi un leellaiwas,
tapat ari tee kugi, us kureem beedriba aisleen-
jusī naudu, tiks weenā no apdroshinaschanas
beedribahm apdroshinati pawifam jeb pa dalai,
kā dalibneeku general-fapulze to nospreedihs.
Beedribas kaptati, kuri nestahw darishanas, tiks
nogulditi us prozentehm weenā no droshahm
bankahm.

Beedribas darishanas wedihš: 1) beedribas
direkzija, 2) beedribas dome un 3) dalibneeku
general-fapulze.

Beedribas direkzija pastahwehs no direktora un
2 direktora weetneekem, kuri tiks zelti no bee-
dribas domes is fawa widus.

Beedribas dome pastahwehs no 24 domnee-

keem, kuri tiks zelti no dalibneeku general-fapul-
zes is fawa widus.

Beedribas direkzijas, domes un dalibneeku
general-fapulzes darishanas, peenahkumi un teefi-
bas ir it smalki noteiktas isstrahdatos statutos.
Dalibneeku general-fapulzes war buht kahrtigas
jeb ahrlahrtigas. Ahrlahrtigas general-fapulzes
war tilt fahautas no beedribas direkzijas katrā
laika, bet kahrtigas general-fapulzes ir jafahauz
weentreis gadā, wiswehslakis Februara mehnesi
deht notezejuscha gada aprehkinuma, kā ari
eefahkta gada budscheta un darishanu plahna
zauruhkoshanas un apstiprinashanas un deht
domes un rewisijas komisijas lozekli iswehle-
shanas. Schinis fapulzes teel ari apspreestas
un isshkirtas zitas leetas, kuras nepeeder domes
nedi direkzijas isspreeshanai.

Rewisijas komisija fastahw no 5 lozekteem
un winas peenahkums ir, rewideerecht beedribas
darishanas un grahmatas Janwara mehnesi.
Bes tam rewisijas komisijai ir ta teefiba, bee-
dribas darishanas un grahmatas pahrluhkot
katrā laika. Rewisijas komisijas peenahkumi un
teefibas ir it smalki statutes peefihmeti. Pehz
gada aprehkinuma apstiprinashanas zaur general-
fapulzi tiks tihra pelna, kura ir palikusi pahri
pehz wifu isdoschanu un pasaudejumu segshanas
notezejuscha gadā, schahdā wihšē isdalita:

a) nemasal, ka puse no flaidras pelnas,
bet wismasakais 10% no beedribas dalibas
sijnju kapitāla teel peefshkirtas reserwas kapi-
talam, kusch teel isbruhkētis preefsch jaunū kugu
buhwehshanas jeb pirtschanas nobraukto wezo
kugu weetā, kā ari preefsch leelalahm kugu re-
paraturahm, b) pahri palikuscha gada pelnas
suma, ja wina naw leelala pa 6% no eemak-
fata dalibas sijnju kapitāla, teel dalibneekem
isdalita par diwidendi par 6%, tad tas pahri
palikums ir ja-isdala schahdi:

50% no pahri palikuma dabuhn dalibneeki,
kā peelikumu pee diwidenda.

20% isdala direkzija ar korespondecedamu
rehderi, kā tantiemi (pelnas datu). 20%
dabu to kugu kapteini kā tantiemi, kuras direk-
zija tura zeenigus to dabuht. 10% teel pee-
schkirtas reserwes kapitalam.

Reserwes kapitāls teel tikmehr krahts, kamehr
winsch fahneeds pamata kapitāla leelumū, pehz
kam reserwes kapitāls wairš neteel paleelinats.

Tiklihdš, ka reserwes kapitāls teel preefsch
kugu pirtschanas jeb winu reparaturas aiskerts,
tad atkal teel tahs augschā noteiktas sumas re-
serwes kapitalam peefshkirtas, un tas noteel til
ilgi, kamehr reserwes kapitāls fawu augschā mi-
netu augstumu fahneeds. Zaur tahdu reserwes kapitāla
atshkirtschanu sinams beedriba newarehs pirmos
desmit gados daudsi leelaku diwidendu par 6%
dalibneekem ismakfahkt, bet pehz 10 lihds 12
gadu, kur reserwes kapitāls buhs fahneedsis pa-
mata kapitāla leeluma, beedriba warehs jaunus
kugus eemantotees, kamehr, kā peenemams, ari
wezee kugi wehl beedribai warehs labu pelnu
atnesi, tad sinams ari dalibneeki warehs rehki-
naht us jo kreetnaku diwidenda fanemshanu,
kusch buhs tanis gados jo leelaks, kad reser-
wes kapitāls buhs fahneedsis augschā mineto
augstumu, jo tad warehs wifa gada pelna da-
libneekem par diwidendu ismakfata tilt.

Beedribas gads eefahktees 1. Janwari un
beigtees 31. Dezembri. Diwidenda ismakfa-
shana notiks pee direkzijas ne wehslak, ka 30
deenas pehz gada aprehkinuma apstiprinashanas
zaur general-fapulzi Merza mehnesi.

Rishgrahwē, 10. Augustā 1881.

J. Breiffch.

Par juhrneezibas beedribu apstipri- naschann.

Anglijā, Seemel-Amerikā, Hollandē un ari
Wahjemē, Hamburgā un Meklenburgā, tas ir
wisas tanis malās, kur fugneeziba un juhrneeku
beedribas wislabaki ir usplaususchas un atnes
tos wisluplakos auglus — wisur tur dalibneeki
pahchi pahspreech un faraksta likumus preefsch
fawahm dibinamahm beedribahm un tos usur
tik ilgi, kamehr ar balsu wairumu atrod, ka
pahlaboshanas wajadsigas. Tad atkal pah-
labo fawus likumus jeb fawus statutus, jeb slehds
beedribu — kā pascheem patihl! Walsts wis-
pahrigee likumi jaw newar tapt apgahsti zaur
beedribas likumeem, tadeht walsts likumi wisur
peeteel, kur zelahs strihdi starp beedribu lozekteem
pascheem jeb starp beedribahm un ziteem tehwi-
jas lozekteem waj zitu semju pawalstneekem.
Waldbas apstiprinashanu tahdā wihšē, kā to
daudsi pee mums tur par toti wajadsigu, tee
tikai tur isleeta, kur juhrneezibas beedriba dabun
ihpashas privilegijas jeb teefibas. Pee tahdu
ihpashu teefibu aprobeschoshanas sinams nepee-
teel wispahrigee walsts likumi. Preefsch tahdahm
beedribahm, ko Baltijas Latweeschi waj Igauni
eefsehj dibinah, nehahdas privilegijas newar
zereht. Ja kahdu reiš tatschu gabitos, privile-
gijas dabuht (us kahdu leelu darbu, pee kura
leeli kapitāli ir wajadsigi), tad jaw buhs laiks
deesgan, jaunus statutus farakstihht un apstipri-
naht, kā ihpashchi der preefsch tahda jauna darba.

Wispehrn Igauni fahla salasihht naudu preefsch
kugneeku beedribas dibinashanas. Pehrgad 5.
Maja tee nopirka pirmo trihs-gabus wezu kugi
no Norwegeem par 37,000 rubleem, kugi, kas
war nest 40,000 pudu preefschu. Sinams, kugis
bij pahleeku dahrgi pirtis; isdaritaji bij pah-
steiguschees griedami isfargatees no teem, kas
paguehreja wisus 150,000 rbt., lai ar' ar teem
waretu pirt gatawu twaikoni Londonā, waj list
buhweht jaunu twaikoni Kostokā, kahdu 1400
tonu leelumā. (Es sinams wifu to laiku ais-
stahweju sehgelkugu buhwehshanu muhsu juhr-
malās, tur kur buhwkoti ir wislehtaki, jo buh-
wetajus war wisur aismest lehtaki neta buhw-
korus.) Pee pirmajahm diwi braulshanahm us
Seemel-Ameriku un atpatak schis kugis „Mor-
genrödet“ jeb „rihta blahsma“ eenehma 11,000
un isdewa 4000 rublus, ta kā pelna 3½ meh-
neschu starpā isnahja 7000 rubli. Bet no ta
laika Amerikas fraktes fahla stipri krist, un „rihta
blahsma“ pelna isnahkt tilpat plahna kā Aina-
neekem un ziteem Latweescheem, kur kugi naw
cetaititi us to, lai brauz pahri it tahlahm juhr-
mah. Ja nu schogad un nahloschā gadā bagatā la-
bibas isaugshana Kreewijā stipri pazels Balti-
jas juhras andeli, tad Latweeschu lehtee kugi
eenesihš tik pat daudsi kā dahrgais Igauni
„Linda“ beedribas kugis.

Lindas beedribas lozekli sinams tuhliit eefah-
kumā paghehreja „statutus“ jo zitadi naudas de-
wejeem jaw ne-esot droshiba. Gruhti ween tos
bij apmeerinahht. Gada galā 1880 tee nu pee-
subtija man Maslawā juhrneezibas beedribā fa-
wus ilgi isstrahdatos beedribas likumus, kree-
wisli pahrtullotus, lai waldbā Peterburgā tos
war apstiprinahht. Pehz tam es un weens Mas-
lawas jurists dewam Lindas walbei daschus pa-
domus, par kureem Mehweles beedribai sinams
bija no jauna jaspreech. Pehzaf tatschu pah-
labotee statuti tapa no Mehweles gubernatora ais-
fuhrtiti finanžu ministrim deht apstiprinashanas.
Nesen, Julija eefahkumā schini 1881. g., biju
Peterburgā finanžu ministrijā, un tur departa-
menta direktors, Termakowš, man tuhliit stahdija

preekschā Zganni Wolderi, to Linda bija Fuhtijuse, lai weentreis waretu statutu apstiprināšanū zaur waldbibu tilt pee gala — jo Lindas beedribas lozekli esot nospreeduschi, tagad wairis it nelo nedariht, pirms statuti nebuhs apstiprinati zaur paschu augsto waldischanu. Tur nu wisi kopā strahdajam finanžu ministerijā, un nu waram zereht, ka pehz labda laika statuti buhs apstiprinati. Bet waj nu buhs pateesi labi? It nemas; wislabaki buhs, apstiprinatos status ar godbihjaschanu nodrukah un tad tos til resti peemineht, zil ween eespehjam. Statuti newarehs parahdihht beedribas waldei jeb lozekteem, ka nauda japeln, ka ja-isbehg flahdei un un tā jo projam; statuti ari ne-aggahsch ne-weenu pastahwoschu walsts likumu, pehz kura war beedribas walde jeb wainigece lozekli tilt apstrahpeti, zil tee, pehz likumeem nemot, ir wainigi.

Finanzministerija Lindas likumus „pahrlaboja“ tahda wihse, ka daschas datas pahrtaisija pehz Kamās upes damslugu beedribas statutu wihses. Waj nu tahdi statuti der masai juhneezibas beedribai ar pahru simts tuhstoscheem rublu, tahdi dereja upes damslugu beedribai ar milioneem rublu leelu kapitalu — par to finanžu waj ari zita ministerija ne-atbild un ari newar atbildiht, jo juhneeku amats un juhneezibas beedribas tahm naw deesgan pasihstamas.

Tad nu janoschelo, ka „Linda“ ir weseļu gadu waj wairak tihri par welki tehrejuse, un jazete, ka jaunā Latweeschu juhneezibas beedriba Riga eespehs isbehgt no tahdeem waltigeem schleschsteem. Beedribas lozekli sapulze Riga, 10. Augustā, laikam to leetu pahrspreedihhs pamatigi, pamahzidomees no Lindas notikumeem. Zeeņjamu redakziju lahdsu, scho manu raksturu driht nodrukah.

Maslawā, 2. Augustā 1881. g.

G. Waldemar.

Par ehlu apjumschanu ar asfalt-papi.

Preeksch tahdeem diwdesmit lihds trihsdesmit gadeem semneeku mahju ehlas mehdsā gandrihs tilat ar salmeem ween apjunt un weenigi tajos apgabals, kur meshu bija pa pilnam, warena ari lubu (preeschu-skalu), dehlu un loti reti schkindelu juntus redseht. Bet pehdejās gadās tajās mehjas, kuras ir jaw par dsintu nopirktae, salmu junti sahļ alasch wairak nosri, kas ihpajā pee dshwojamahm ehlahm noteek, un to weeta schkindelu, dastinu, bleka un zitadi junti rastees. Esnu daudstreih dsirdejis mahju ihpajschneekus un prahstigus semkopjus sakam: „Ar salmeem ehlas apjunt naw wehts, jo weentahht tahdi junti ir pret uguni loti nedroschi un otrahet salmi ir itin wajadsigi preeksch druwu mehslu wairoschanas.“

Sche runaschu par lahdu, muhsu seme gan wairis ne jaunu, bet tomehr lauzineeekem wehl itin mas pasihstamu ehlu apjumschanas wihsi — par jumschanu ar asfalt-papi un tahdu juntu derigumu.

Ehlu apjumschana ar asfalt-papi teek jaw sen ohrsemes, ka: Norwegija, Sweedrija, Bahzija un zitur leetata. Ari pee mums Baltija, ihpajchi pilschektas un muischās schi jumschanas wihse ir preeksch dauds gadeem eewesta un par derigu atsihta. Riga ir jaw daschi fabriki, kuri tahdu papi un zitu pee tahdas jumschanas wajadsigo materialu fagatawo. — Agrali tahda jumschana notila deesgan nepilnigi un aplam. Tilai masas papes tahpelites, ar kola darwu apsmehretas, tika us dehkeem usnaglotas, un pee

tam aismirsa to, ka dehli wehlah schubst un faraujabs un atkal brest un met kumpas — kahds katru reis gaisa. To tatschu pape newar ilgi istureht, tai ir japlihst, jeb naglas teel ar waru isdshiras. Bet wehlahi pape tika alasch labaka fabrizeereta un daschadi ismehginajumi un peedshwojumi lika scho jumschanas wihsi par toti labu atsiht, jo tahdeem junteem ir dauds labu ihpajschibu, ka:

1) Tee isnahļ itin lehti (weens rullis gatawas asfalt-papes 1. un wiselabalahs sortes, 3 □ asu leels, malfā 3 rbl. 50 kap., 2. sortes, ari loti labas papes, 3 rbl. 25 kap. un 3. sortes 3 rbl. Pehz swara 1. sortes rullis swer 4 pudi, 2. sortes 3 pudi. Tā tad no weena papes rulla isnahļ 3 □ asis junta). 2) Tahdi junti ir itin weegli, par wisseem ziteem junteem weeglahi, tadeht preeksch teem newajaga ari til stipru spahru (siju) un zitu koku, ka preeksch ziteem junteem; 3) tahdas juntus war itin lehsenis junt un zaur to aistraupa pret ziteem junteem tahdu zeturtu dalu ruhmes un istehre masal materiala; 4) junti, kas ar labu asfalt-papi apjunti, nelaisch nekad uhdeni zauri, bet tas noteek no teem ahtri un pehz leetus tee ir atkal tuhlin fausi; 5) asfalt-papes juntu behnini paleek alasch tihri un tur newar nekad gruschi un puteksti fabrit, (ka par peemehru dastinu juntu behnins, kalna un dastinu gabalini), jo tee ir zeeschi un nelaisch wehju zauri; 6) asfalt-papes junti ir pret uguni brosch, wehl broschaki neta dastinu junti, (jo tahda pape nedeg nekad) un teek no uguns apdroshinaschanas beedribahm pee pirmas schktas junteem peksatili, par kureem, ka finams, masaka prehmija jeb apdroshinaschanas nauda jamalsa. Ar to nu gan naw teikts, ka tahdeem junteem uguns newar nelo schabdeht, jo uguns schabde katrai dabigai jeb mahlsigi taitai leetai, bet kad asfalt-papes junti ir zeeschi un nelaisch gaisu zauri, pat tad ari ne, kad winā atrodoschas datas zaur leelu karstumu iswiltas, tā tad ir saprotams, ka uguns, kas no blakam degoschas ehlas us tahdeem junteem uskriht, neteek asfalt-papei zauri un newar us behnineem kluht, un tā apjuntas ehlas aishdesinaht, un ka uguns, kas tā apjuntas ehlas eeshchupse zehlees un lihds behnineem isplatahs, newar juntam pirms zauri kluht, kamehr spahres un ziti apahschkoki gluschi fadeguschu un juntis fahrnh. Bet tahda spahru fadegschanu apahsch asfalt-papes junta noteek itin lehti, tadeht ka apahsch tahda junta, uguns newar gaisa truhkuma dehļ leesmas eedegtees, bet tilai grusdeht un kwehlot. Tadeht ziti junti newar nekad tahda mehra pahlibseht uguni aptureht un sawaldihht, ka asfalt-papes junti.

7) tahdi junti stahw toti ilgi un winu aplopszchana ir lehta un weentahschā.

Kā ar asfalt-papi junti jajumi. Preeksch tahda junta janaglo dehli us spahreem, t. i. galu no gehweles us gehweli; dehltus wajaga zitu pee zita lunu nolikt. Ar weenu zolli beeseem dehkeem peeteek. Tad pahre dehkeem janaglo schleschsam, t. i. no ischukura us paspahrneem (palasem) trihs-stuhrainas lihstes. Schihm lihstehm jastahw til tahli weenai no otras, zil juntu pape mehds plata buht. Tahdas lihstes wislabaki tā taisamas, ka diwi zollu beesas un til pat platas kwadratlastas pahrsahge stuhristki puschu. Pape teek no ischukura us paspahrneem isstepta un winas malas ar weenu zolli garahm naglahm pee lihstu fahneem peenaglotas, — naglu starpas war buht trihs zolli platas. Kad isnahļ, ka papes gabali jafametiņa, tad ka gabala galam, kas us ischukura

pusi, ja-apfeds ta gabala gala, kas us palases pusi, trihs zollu platuma un scho gali jafanaglo tapat ar weenu zolli garahm naglahm, bet tā, ka naglojums isnahļ dehli widu, ka tas schubstot jeb brestot newar papei schabdeht. Kad nu junts ir tā ar papi apfegts, tad us lihstehm janaglo wehl papes lentes, kurehm wajaga til platahm buht, ka tahs papes malas pilnigi apfedi. Kad junts, kura jumschanai janoteek pehz eespehjas siltā, bet alasch fausā laika, ir til tahli gataws, tad tas ja-apsmehre ar preeksch tam ihpajchi fabrizeeretu smehri un tad japahrkaisa ar smalku, asu un fausu granti, kura ar asalta loku saweenojahs un padara juntu zeeu ka ahnini, ka faule newar tam tautu datas iswilt un schabdeht.

Pirmajos gados tahdi junti ir kahdas reisas ar minetu smehri jasmehri, bet ne, ka daschi ar darwu, zaur to wehlahi junts sahļ plaisahht un laisch gaisu un uhdeni zauri, bet ar preeksch tam ihpajchi fabrizeeretu smehru kahdas reisas apsmehrets junts toj pehdigi loti swirs un is-tura ilgi.

Weidsot peesihmeju preeksch teem, kuri wehletos sawahm ehlahm asfalt-papes juntus apgabdeht, ka wihse materials, kas preeksch tahdeem junteem wajadsigs, ka: asfalt-pape, juntu smehre, naglas u. t. pr., ir dabujams Riga pee M. E. Heiblig un beedra, Kemerei-celā Nr. 3, kureem ir preeksch asfalt-papes fagatawoschanas wisleelakais fabriks Riga. Lihdumneeks.

Lopus tew nebuhs moziht.

Kahdai faimneezi bija kakis, kuresch tai daudreis leelu schahdi padarija. Wisas zitas eises ne-ewebrojot, tas atkal tahdu schahdi padarija, ka faimneeze gauschi fadusmojusces, nodewa kakt pahra sehneem, lai to us nahwi pasidina. Schini isgudroja preeksch nabaga kala breesmigu sodu, proti wini ap kakt apwija dauds pakulu un tod noneša tuweja meshā, kur tam uguni peelidami wala palatba. Bet to darija kakis, kura dshwiba til breesmigi bija apdraudeta, winsch nelo zitu nedomaja, ka tilai us mahju atpalat dotees, kur gar rijas stuhri augschā skreedams wisu mahju ishā laika par pelnu ischupu pahrehtija.

Saruna Daugawas malā.

(Preeksch laboahm beenahm.)

A. Kas tew, draugs, notizees, ka tu no masa damslugischa pee malas nahldams us weenu pusi un otru pusi til bailigi slatijees?

B. Kā nu nebuhs baiditees! Waj zilwekeem no trakeem sunceem naw jabaidahs?

A. Sinams, bet ka loi traki funi us damslugischa teek, kas no Ahgelskalna us Rigu braula?

B. Traki funi gan ne, bet ka lihahs kahda traka luna.

A. Kā tad tu sinaji, ka ta luna traka?

B. Winai tā feekals (fleekas) tezeja, ka wina man gar weenu, gan otru pusi skreedama splashwa.

A. Tā ir gan, traki funi arweenu noseekalajschees. Tahda traka luna buhtu fakterama un us Ahgelskalna lopu patwehrtmi preeksch isahrstechanas aissuhstama.

B. To es ari domaju. X.

Kā diwas draudsenes „Lihstes“ nolēm, eet zita virthi kaschki mekleht.

Diwas flastas draudsenes, Abas wahrdā Lihstes, Rihlej weenu jaunessi, Kuru sauja Jahniti.

